

Kuvissa on kiinalainen äitiyttä suojeleva jumalatar Guan Yin.

Kaikki kivet käännetään

Jutun tekijä haastattelija

Tiinan ja Karin vierashuoneen hyllyssä on kymmeniä lastenkirjoja. Vuodesohvan selkänojanalla istuu nalle.

Nelissäkymmenissä oleva pariskunta tapasi toisensa 13 vuotta sitten. Muutaman vuoden seurustelun jälkeen he menivät naimisiin.

- Häitä edeltävänä keväänä tulin yllättäen raskaaksi. Se päättyi kuitenkin keskenmenoon. Pettymys ei kuitenkaan ollut valtava näin jälkepäin ajatellen. Ajattelimme, että uusi raskaus alkaa yhtä helposti kuin ensimmäinenkin, kertoo Tiina.

Kun mitään ei kuulunut, he hakeutuivat reilun vuoden päästä lapsettomuushoitoihin.

- Olimme kolmissakymmenissä, joten lääkärit eivät pitäneet kanssamme mitään kiirettä. Muutama vuosi kului lämpötiloja mittailen ja hormoneja popsien, muistelee Tiina.

Tuo aika oli parisuhteen kannalta vaikeaa.

- Tilanne yllätti molemmat. Seksiä tuli yht'äkkiä pelkkää kalenterin ja kellon kanssa suorittamista. Hermot olivat tiukilla, sanoo Kari.

Muutto toiselle paikkakunnalle pysäytti hoidot pariaksi vuodeksi. Samalla se antoi odotetun huilaustauon.

- Tuossa vaiheessa tilasimme ensimmäiset adoptioesitteet, mutta päätimme kuitenkin vielä jatkaa hoitoja.

Toinen tie

Uusien hormonihoidojen ja kolmen epäonnistuneen inseminaation jälkeen oli aika luovuttaa. Syytä lapsettomuuteen ei koskaan löytenyt, eikä lasta kuulunut. Parisuhde puolestaan voi paremmin. Yhteinen suru yhdisti ja sitoi puoliset tiukemmin toisiinsa.

- Siinä vaiheessa pidimme perusteilisen mietintäsessio. Neljänkymmenen ikävuoden rajapyykki lähestyi ja oli valittava joko adoptio tai hoitojen vieminen viimeiseen vaiheeseen koeputkiredelmöitykseen. Päätimme valita niin sanotusti varman päälle ja aloitimme adoptioneuvonnan, Kari kertoo.

Päätös oli huojentava. Seksi muuttui jälleen iloiseksi asiaksi ja perheensävyyksen saaminen tuntui olevan aivan lähellä. Onnellinen odotus täytti molempien mielet. Kirjahylly alkoi täytyä lastenkirjoista ja sukulaiset muistivat lastentarvikkeilla.

Päätös kohdemaasta syntyi adoptioinfon perusteella.

- Meillä ei ollut lähipiirissä adoptio-perheitä ja oli luotettava siihen tietoon, mitä saimme virallisilta tahoilta. Paperimme lähtivät Kiinaan kaksi vuotta sitten. Lyhyt, silloin noin puolen vuoden mittainen, odotusaika oli silloin eräs tärkeimmistä valintakriteereistämme, sanoo Tiina.

Ehkäisyä pariskunta ei ryhtynyt käyt-

tämään adoptioprosessin alkaessa, vaikka siihen neuvonnassa kehoitettiin.

- Se tuntui aivan järjettömältä asialta. Jos lasta ei ollut kuulunut kymmeneen vuoteen, miksi ryhtyisimme nyt ehkäisemään? Halusimme lapsen, mieluusti kaksi ja vuodet kuluivat.

Ohjat omiin käsiin

Odotusaika kuitenkin pidentyi aivan yllättäen. Tällä hetkellä Tiina ja Kari ovat valmistautuneet odottamaan vielä ainakin kolme - neljä vuotta. Myös koko prosessin keskeytyminen iän tai muiden seikkojen vuoksi on ruvennut tuntumaan mahdolliselta.

- Kun vuosi odotusta oli kulunut, ryhdyimme miettimään asiaa uudestaan. Odotusaika näytti venyvän vielä vuosia eteenpäin ja meillä oli alun alkaen ollut mielessä ajatus vähintään kahdesta lapsesta. Tuntui, että nyt jos koskaan juoksimme kilpaa kalenterin kanssa. Olimme tässä tilanteessa syistä, joihin emme itse voineet vaikuttaa.

Odotuksen venyminen ja päivämäärärien luiskahtaminen kerta toisensa jälkeen eteenpäin oli raskasta.

- Suru ja vajavaisuuden tunne iskivät päälle toden teolla vasta siinä vaiheessa. Koskaan aikaisemmin en ollut kokenut lapsettomuutta niin raskaasti, sanoo Tiina.

Myös tuttavien vauvautiset satuttivat.

- Kari aina sanoo minulle, että ei yksikään syntyvä vauva ole meiltä pois. Kyllä minä sen ymmärrän, mutta en vain voi sille mitään, että välillä on vaikeaa. En tavallaan kadehdi toisten onnea, vaan koen silloin oman vajavaisuuteni erityisen korostuneesti. Monesti tuntui, että tarvitsen tähän tuskaani apua. Aina ne huonot päivät menivät kuitenkin jotenkin ohi.

Kivun kirvellessä mieltä syntyi perheessä päätös lapsettomuushoitojen jatkamisesta.

- Jos halusimme vielä jatkaa hoitoja, se olisi tehtävä nyt, enää ei olisi aikaa odottaa adoptiolapsen saapumista. Päätimme ottaa tässä asiassa ohjat omiin käsiin.

Kaksi oljenkortta

Tiina ja Kari hakeutuivat uudestaan lapsettomuushoitoihin viime syksynä. Kolmen vuoden tauon jälkeen ne aloitettiin jälleen kerran perustutkimuksilla. Syytä lapsettomuuteen ei ole edelleenkaan löytynyt.

- Lääkärit yrittävät varmaan lohduttaa hehkuttamalla, miten kaikki näyttää hyvältä. Hormonitasot ovat kohdallaan, siittiöitä on paljon ja ne liikkuvat vikkellästi. Olisi helpompaa, jos löytyisi joku vika, jota voisi edes yrittää korjata. Mutta ei, kaikki on niin selittämätöntä.

Viime keväänä pariskunnalle tehtiin kaksi inseminaatiota ja syksyllä alkavat IVF-hoidot eli koeputkihedelmöitykset.

- Hoitoihin lähteminen tuntui helpommalta kuin aiemmin. Odotukset eivät olleet ehkä niin korkealla. Toisaalta nyt ei ole kyseessä ainoa ja viimeinen vaihtoehto, sillä haluamme ainakin uskoa siihen, että adoptio vielä jonnain päivänä toteutuu.

Hoitosuunnitelman tehnyt lääkäri kehotti Tiinaa ja Karia ottamaan yhteyttä adoptiojärjestöön. Lopullinen valinta asiassa jäisi kuitenkin pariskunnalle itselleen.

- Päätös oli helppo, emme kertoisi hoidoista kenellekään mitään. Kertomisen aika olisi sitten, kun ja jos raskaus alkaisi ja olisi niin pitkällä, että vauva selviytyisi.

Salailu syö miestä ja naista

- Hoitojen salaaminen läheisiltä ja adoptiojärjestöltä on ollut kaikkein vaikeinta. Olen perusuunteeltani avoin, eikä vaikeistakaan asioista puhuminen ole koskaan ollut minulle ongelma. Adoptiosta olemme kertoneet läheisille ja työtovereille paljon. Ehkä vähän liiankin paljon. Kun odotus ei näytä lainkaan loppuvan, kysymyksiä tulee ja selittäminen on vaikeaa, kun itselläkään ei ole antaa järkeviä vastauksia, sanoo Tiina.

Nyt perhe siis elää adoptio-odotuksen aikaa ja toivoo samaan aikaan raskauden alkamista.

- Adoption toteutuminen tuntuu todennäköisemmältä ja on päällimmäisenä mielessä. Hoidot menevät vähän kuin vanhalla rutiinilla. Jos nämä tuottavat tulosta, se kaikki on meille ylimääräistä ja extraa. Eikä vanhana tarvitse katua, että eipä tullut sitäkään kokeiltua.

Toivo pitää pinnalla

Ristiriitaisista tunteista huolimatta molemmat ovat tyytyväisiä tekemäänsä ratkaisuun.

- Koko adoptioprosessi on hyvin ulkopäin ohjattua. Nyt tuntuu taas, että pystyy itsekin vaikuttamaan asioihin, sanoo Kari.

Tiina miettii asiaa samoista lähtökohdista.

- Kun päätimme aloittaa hoidot uudestaan, tuntui, että sain takaisin oikeuden omaan ruumiiseeni. Minä saan viime kädessä itse päättää, mitä minä haluan.

Varsinkin Tiinaa hirvittää ajoittain ajatus siitä, kuinka kaksi pitkään aikuisen ehdoilla elänyttä sopeutuu lapsiperheen elämään? Ja entäs, jos lapsia tuleekin nopealla tahdilla useampia?

Yli kymmenen vuoden lapsettomuuden ja kymmenien pettymysten jälkeen yksi asia pitää perheen vielä pinnalla.

- Se on toivo. Ajatus siitä, että meillä kaikki on vielä edessä, lapsen ensimmäinen hymy, ensimmäinen sana ja koko lapsellinen elämä.

Kommenttipuheenvuoro

Teksti

Kristiina Mattinen,
johtava sosiaalityöntekijä/
Pelastakaa Lapset ry,
Etelä-Suomen
aluetuimisto

Biologinen lapsettomuus on surtava läpi ennen adoptioprosessiin ryhtymistä

Pelastakaa Lapset ry toivoo, että puoliset olisivat tehneet päätöksen lapsettomuushoitojen päättämisestä ennen kuin aloittavat adoptioeuvonnan. Tämä suositus on syntynyt vuosikymmeniä adoptioperheiden kanssa tehdyn työn antaman kokemuksen tuloksena. Taustalla on ajatus siitä kuinka lapsella on oikeus saada vanhempiensa jakamattomat ajatukset jo silloin kun he haaveilevat lapsiperhe-elämästä. Kokemuksemme mukaan yhtäaikaaisesti biologisen ja adoptiolapsen kannattelemisella mielessään on negatiivinen vaikutus molempiin prosesseihin. Seurattuamme adoptioperheiden elämää olemme myös huomanneet, että perheissä, joissa biologista lapsettomuutta ei ole hyväksytty tai riittävästi surtu, adoptiolapsella ei löydy tilaa omana itsenään. Tämä voi näkyä esimerkiksi siten, että adoptiolapsen taustasta ei perheessä saa puhua.